

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

2022-05- Nr.
Į 2022-05-09 Nr. 10-2220

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją pakartotinai išnagrinėjusi derinimui pateiktą [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo projekto Nr. XIVP-762“ projektą](#) (toliau – Nutarimo projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Siūlytina patikslinti Nutarimo projekto 2 punktą, nurodant, kad aptarti nustatytus, aiškiai apibrėžtus bei teisėtus tikslus, kurių siekiant bus atliekami atitinkami asmens duomenų tvarkymo veiksmai reikėtų ne atskirame straipsnyje, o straipsniuose, kuriuose yra reglamentuojamas asmens duomenų tvarkymas.

2. Siekiant tiksliau ir aiškiau atskleisti Vyriausybės teikiamo pasiūlymo ir jo pagrindimo esmę, išvengiant perteklinės informacijos pateikimo, Nutarimo projekto 4 punkto pirmąją pastraipą (iki Vyriausybės teikiamo siūlymo) siūlytina išdėstyti taip: „Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje valstybės kontroliuojamomis profesijomis laikomos tokios profesijos, kai viešąjį interesą užtikrinančias funkcijas vykdo savarankiška profesine (privačia) veikla besiverčiantys asmenys (už atlygį), o jiems šias funkcijas vykdyti perdavusi valstybė turi kontroliuoti, kaip jos vykdomos. Taigi, jei psichologų profesija taptų valstybės reguliuojama profesija, įstatymu turi būti nustatytas tinkamas jos priežiūros **arba profesinės savivaldos** mechanizmas, kurio projekte nėra numatyta. Projekte numatytas ~~Psichologų registro tvarkytojas, kuris būtų įgaliotas priimti tik formalius sprendimus dėl asmens įrašymo ar išbraukimo iš registro pagal paties asmens prašymus ar kitų subjektų pateiktas išvadas (atsisakius projekto nuostatų dėl Psichologų registro atitinkamai neliktų šio registro tvarkytojo) ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, kuri nagrinėtų psichologo paslaugų gavėjų skundus, tačiau tik dėl individualiai psichologo praktine veikla užsiimančio psichologo suteiktų psichologo paslaugų kokybės. Projekte nenumatyta šiems subjektams pavesti vykdyti psichologų praktikos priežiūros. Pagal projektą Lietuvos psichologų etikos komitetas būtų atsakingas tik už Lietuvos psichologų profesinės etikos kodekso laikymąsi skundų dėl psichologų atskirų profesinės~~

veiklos aspektų (paslaugų kokybės, profesinės etikos reikalavimų laikymosi) nagrinėjimas. <...> .“.

Be to, atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybė iš esmės pritaria įstatymo projektui, Nutarimo projekte Vyriausybė turi pateikti savo poziciją (viziją), kaip turėtų būti įgyvendinamas įstatymas, t. y. kokia institucija formuos psichologų veiklos politiką ir kas vykdys šios veiklos priežiūrą, atitinkamai ir nagrinės prašymus bei priims sprendimus dėl psichologo pažymėjimo išdavimo. Matytume galimybę tokia institucija siūlyti paskirti Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybą (toliau – VASPVT). Toks siūlymas teikiamas dėl toliau nurodytų priežasčių. Kaip nurodoma [VASPVT tinklapyje](#), „esminis medicinos psichologo ir psichologo skirtumas yra tas, kad medicinos psichologas yra asmens sveikatos priežiūros specialistas, savo paslaugas galintis teikti tik įstaigoje, turinčioje įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją, o psichologui šie reikalavimai netaikomi“. Be to, įstatymo projektu būtų nustatyti kvalifikacijos ir kitokie reikalavimai psichologams, taigi atskirtis tarp šių psichologų dar labiau sumažėtų. Svarbu pažymėti ir tai, kad būtent ši institucija šiuo metu atlieka sveikatos priežiūroje dalyvaujančių specialistų licencijavimą, įskaitant papildomos ir alternatyvios sveikatos priežiūros specialistus. Taip pat svarbu ir tai, jog nekokybiškai suteikta psichologo paslauga (kaip nurodoma ir Nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti psichologo profesija, proporcingumo vertinime - „Teikiant nekvalifikuotas paslaugas, neturint reikiamo išsilavinimo ir žinių, paslaugas gaunantis asmuo patiria ne tik finansinių nuostolių, bet tam tikrais atvejais galima padaroma žala jo psichikos ir/ar emocinei sveikatai“, bei dėl ko ir buvo parengtas įstatymo projektas) gali turėti rimtų pasekmių asmens psichinei sveikatai, o asmens psichinė sveikata pagal Pasaulio sveikatos organizaciją (PSO) yra neatskiriama sveikatos dalis.

3. Atkreiptinas dėmesys, kad Nutarimo projekto 12 punkte siūloma konkrečiai įstatymo projekto 5 straipsnio 6 dalies formuluotė, kurioje, be kita ko, nustatytas reikalavimas viešai skelbti duomenis apie psichologui skirtas sankcijas (6 punktas). Tuo tarpu 13 punkte nurodyta, kad įstatymo projekto 5 straipsnio 6 dalies 6 punkte nurodytas psichologui skirtų sankcijų už Lietuvos psichologų profesinės etikos kodekso pažeidimus viešinimas nėra būtinas ir proporcingas siekiant apsaugoti visuomenės interesus gauti kokybiškas ir etiškas psichologų paslaugas. Siūlytina suderinti Nutarimo 12 ir 13 punktus šiuo aspektu. Taip pat tikslintinas Nutarimo projekto 13 punkte pateiktas argumentas „Atsižvelgiant <...> į projekto 6 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatą, kad psichologo registracijos galiojimas sustabdomas Lietuvos psichologų etikos komitetui antrą kartą per kalendorinius metus priėmus sprendimą, kad psichologas šurkščiai pažeidė psichologo profesinę etiką<...>“, kadangi neaišku, kaip tai susiję su siūlymu viešai neskelbti psichologui skirtų sankcijų už Lietuvos psichologų profesinės etikos kodekso pažeidimus.

4. Įstatymo projekto 9 straipsnio 2 dalyje siūlomas Teisingumo ministerijos dalyvavimas Lietuvos psichologų etikos komiteto veikloje (šiems nariams keliamas reikalavimas „10 iš 11 narių turi būti psichologai“. Nutarimo projekto 21 punkte Vyriausybė, be kita ko, atsižvelgdama į tai, kad būtų iš ko sudaryti Lietuvos psichologų etikos komitetą, siūlo įstatymo projekto 9 straipsnio 2 dalyje numatyti mažesnę Lietuvos psichologų etikos komiteto narių *psichologų* skaičių, o įstatymo projekto 9 straipsnio 3 dalyje valstybės institucijų skiriamais atstovams (tarp kurių ir Teisingumo ministerijos) numatyti kitokios darbo patirties reikalavimą, pavyzdžiui: „atstovai, *kurių darbo funkcijos* susijusios su psichologinės pagalbos teikimo atitinkamoje srityje reglamentavimu, koordinavimu, organizavimu“. Lieka nepagrįstas Teisingumo ministerijos dalyvavimo šiame komitete tikslingumas. Be to, pastebėtina, kad Teisingumo ministerija neturi specialistų, kurie atitiktų tiek įstatymo projekte keliamus, tiek Vyriausybės išvadoje siūlomus reikalavimus, o psichologo, kaip atskiros profesijos, veiklos nereglamentuoja. Atsižvelgiant į tai, siūlytina nenumatyti Teisingumo ministerijos atstovo Lietuvos psichologų etikos komitete.

5. Pažymėtina, kad įstatymų pagrindais sudarytų komisijų (grupių, tarybų, Teisėjų garbės teismo, darbo arbitražo), finansuojamų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų ir narių (toliau – komisijų nariai) atlygis turėtų būti mokamas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 15 straipsnyje nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į tai siūlytina visa apimtimi tikslinti Nutarimo projekto 22 punktą, aiškiai nurodant, kad atlygis Etikos komiteto nariams mokamas Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme nustatyta tvarka. Tuo pačiu pastebėtina, kad žodis „atlyginimas“ Lietuvos Respublikos darbo kodekse vartojamas kita nei darbo užmokesčio prasme.

6. Nutarimo projekto 23 punkte siūloma įstatymo projekto 9 straipsnio 9 dalies 1 punktą papildyti nurodant, be kita ko, ar Licencijų informacinėje sistemoje nurodoma informacija apie priimtą sprendimą (išnagrinėjus skundą). Atsižvelgiant į tai, kad šiame punkte minimi sprendimai gali būti susiję su sankcijų skyrimu, siūlytina Nutarimo projekto 23 punktą nuosekliai derinti su Nutarimo projekto 12 ir 13 punktuose teikiamais siūlymais, susijusiais su skiriamų sankcijų viešinimu Licencijų informacinėje sistemoje.

7. Be to, Nutarimo projekto 23 punktas pildytinas siūlymu, nustatyti, kad Lietuvos psichologų etikos komiteto sprendimus turi teisę skusti ne tik psichologai, bet ir skundus padavę asmenys.

Teisingumo ministrė

Evelina Dobrovolska

Asta Godienė, tel. 8602 56587, el. p. asta.godiene@tm.lt
Algis Baležentis, tel. 8671 85603, el. p. algis.balezentis@tm.lt
Viktorija Vasiliauskienė, tel. 8614 31340, el. p. viktorija.vasiliauskiene@tm.lt